

Consequenties dragen en tot offers bereid zijn (*Jeremia 20,7-9; Matteüs 16,21-27; 22^e zondag door het jaar, 3 september 2017*), Theo Brock

Niets menselijks is de Bijbel vreemd. Niets menselijks is ook de profeet Jeremia en de apostel Petrus vreemd. In de eerste lezing worstelt Jeremia met zijn roeping en klaagt God aan vanwege de ellende die hem ten deel valt. In de evangelielezing heeft Petrus nog niet begrepen wat de weg van Jezus ten diepste inhoudt. Dat kan een geruststellende gedachte zijn voor ons gewone gelovigen die met vallen en opstaan ook de weg van de Bijbel en van Jezus proberen te volgen. Het kan ons ook aan het denken zetten.

Afgelopen zondag hebben we gehoord dat Jezus aan zijn leerlingen vraagt '*Wie zeggen jullie dat Ik ben?*'. In naam van allen belijdt Petrus dan dat Jezus de lang verwachte Messias is. Daarop noemt Jezus hem de steenrots waarop Hij zijn kerk wil bouwen. Hij vertrouwt Petrus de leiding van zijn kerk toe. Ook verzoekt Jezus zijn leerlingen dringend met niemand erover te praten dat Hij de Messias is. In eerste instantie lijkt dat vreemd, want je zou toch zeggen dat overal dat inzicht verkondigd zou moeten worden. Jezus kent echter zijn pappenheimers. Dat wordt duidelijk in de evangelielezing van vandaag.

Petrus blijkt een nogal werelds beeld te hebben van de Messias. Als Petrus zegt: '*Jij bent de Messias*' dan denkt hij dat Jezus als een charismatische leider een eind zal maken aan onrecht en onderdrukking, en het Joodse volk zal bevrijden van de Romeinen. Die glorie van de Messias zal natuurlijk ook op hem en de andere leerlingen afstralen. Maar als Jezus dan gaat uitleggen hoe Hij zichzelf en zijn rol ziet, dan hoort Petrus ineens heel andere dingen: *Jezus moet naar het machtscentrum Jeruzalem gaan; Hij zal daar veel moeten lijden van de oudsten, hogepriesters en schriftgeleerden; Hij zal ter dood gebracht worden en op de derde dag verrijzen*. Jezus legt aan zijn leerlingen uit dat Hij als mens in de wereld wil staan, dat Hij moet vechten om recht en vrede, dat Hij tegenwerking zal ondervinden, dat zijn idealen Hem uiteindelijk de kop zullen kosten. Petrus is helemaal van de kaart. Een dienstbare Messias die gemarteld en gedood wordt, klopt helemaal niet met wat hij vanuit de Joodse traditie altijd over de Messias geleerd en gehoord heeft.

Dus neemt Petrus Jezus apart en begint Hem de les te lezen. En de eerste paus, die de Messias liefst als een almachtige afgezand van God wil zien, en niet als een Mensenzoon die moet lijden, krijgt een felle uitbrander. Petrus moet leren dat Gods wegen niet altijd gaan over de paden die mensen zelf in gedachten hebben. Jezus heeft de goddelijke missie om de weg van de mens te gaan, met alle moeite en ellende die dat met zich meebrengt. Hij gaat het lijden en de kruisdood niet uit de weg om te laten zien dat Gods liefde uiteindelijk sterker is dan alle doodmakende krachten in ons leven en onze samenleving. Wie echter vanuit dit vertrouwen wil leven, moet volgens Jezus ook de consequenties van dit geloof willen dragen. Hiermee zijn we bij de evangelietekst beland: '*Wie mijn volgeling wil zijn, moet zichzelf verloochenen en zijn kruis opnemen*' en '*Wie zijn leven wil redden, zal het verliezen*'. Deze uitspraken lijken haaks te staan op wat van ons verwacht wordt in de moderne samenleving. We moeten zelfredzaam zijn, voor onszelf opkomen en in vrijheid ons eigen leven leiden. Het ideaalbeeld is om ze veel mogelijk te genieten door optimaal al onze zinnen en behoeften te prikkelen en daarbij vervelende risico's en lijden vermijden.

Het '*zichzelf verloochenen*', hoe mogen we dit interpreteren? Zichzelf verloochenen betekent dat je innerlijk bereid moet zijn jezelf prijs te geven en jezelf niet als het middelpunt van je omgeving te zien. Een bepaalde vorm daarvan is zelfgave, opofferingen getroosten ten bate van anderen. Zonder dit kunnen ouders geen kinderen opvoeden en kunnen kinderen niet voor hun hulpbehoevende ouders zorgen. Het staat ook aan de basis voor een eerlijke verdeling van welzijn en welvaart. Van ons wordt gevraagd ook voor het geluk van anderen te

leven, zelfs als we daar af en toe onder lijden. Jezus was altijd bereid te delen in het lijden van anderen. Hij was vaker te vinden bij zieken, armen, zondaars en uitgestotenen, dan bij de rijken en machtigen.

Een andere vorm van '*zichzelf verloochenen*' is jezelf kwetsbaar op durven stellen om zo toenadering tussen jou en de ander te vergemakkelijken. Toenadering kan alleen wanneer je iets van jezelf prijsgeeft en jezelf niet op een voetstuk plaatst. Dit is essentieel om conflicten en meningsverschillen op te lossen om zo de vrede van de Blijde Boodschap te bereiken. Het '*zichzelf verloochenen*' heeft ook een spirituele dimensie. Zijn we bereid in onze zoektocht naar zingeving verder te gaan dan 'happiness' en ons eigen welbevinden? Als spiritualiteit voor ons alleen een manier is om rust te vinden in een hectische wereld, is dat welbeschouwd niet meer dan eigenbelang. Laten we toe dat goddelijke inspiratie ook weerbarstig kan zijn en schuurt aan onze ziel om zo het fundament te verstevigen van ons geloof en van ons moreel kompas?

'Zichzelf verloochenen en zijn kruis opnemen': De oproep van Jezus om '*je kruis op te nemen*' betekent niet dat je het lijden moet verheerlijken. Het betekent wel dat van een belijdend christen toewijding verwacht mag worden. Voor Jezus was de kruisdood de uiteindelijke consequentie van zijn onvoorwaardelijke liefde voor zelfs de minste medemens. Van ons wordt geen kruisdood gevraagd. Voor ons kan '*je kruis opnemen*' een aansporing betekenen om werk te maken van de dingen die een mooie en rechtvaardige wereld dwars zitten, of de uitdaging om een geïnspireerd leven te blijven leiden ook als we geconfronteerd worden met tegenslagen en tegenwerking. '*Je kruis opnemen*' is dus ook de waarheid onder ogen te durven zien van ons persoonlijk kruis, o.a. door te beseffen, te accepteren en toe te geven dat we niet volmaakt zijn, en dat gebreken nu eenmaal bij het leven horen.

Welbeschouwd zijn er in het leven niet alleen kruisen van ziekte, onvolkomenheden, tegenslag, wanhoop en onrecht. Er is ook genezing, verrijzenis, hoop en bezieling, en daaraan mogen wij meewerken als wij het aandurven in het spoor van Jezus ons kruis te dragen, niet alleen voor onszelf maar juist ook ten bate van de ander. Deze gedachte plaats Jezus' uitspraak '*Wie zijn leven wil redden, zal het verliezen*' in perspectief. Je eigen leven redden staat hier voor egoïsme. Dan verlies je je leven volgens de maatstaven van Jezus. Niemand leeft voor zichzelf alleen, een christen leeft minstens zo veel voor de ander. Niemand leeft van wereldse zaken alleen; zonder geestelijk voedsel kan een mens zich niet volledig ontplooiën. Jezus waarschuwt ons vandaag voor de neiging om alleen het rooskleurige uit Jezus' Blijde boodschap te kiezen en de rest maar te vergeten. Het evangelie van vandaag roept ons op tot oplettendheid. Pas op zodra je je tevreden gaat voelen en gaat denken dat we voldoende hebben bereikt in de richting van het Rijk Gods. Volgeling van Jezus zijn, kan dus weerbarstig en vermoeiend zijn want na het organiseren van de rommelmarkt, staat de vredesweek weer voor de deur, en in november moet er weer erwtensoep gekookt en verkocht worden voor de daklozen. Overigens, in navolging van Jeremia mogen we daarover best stoom afblazen als het ons even teveel dreigt te worden. We hoeven van ons hart geen moordkuil te maken. Je klachten bij God of Maria neerleggen kan je weer rust en nieuwe kracht geven om de draad weer op te pakken.

Tot slot, er valt altijd wel iets te doen of te verbeteren als we serieus werk willen maken van de navolging van Jezus. Maar het mooie is dat we op die weg medegelovigen ontmoeten om elkaar te troosten, te bemoedigen en te inspireren. Dat hebben velen van ons mee mogen maken tijdens de activiteiten van het eeuwfeest en die fantastische rommelmarkt van gisteren.